

Àngel Colom, secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya

Colom, com Gary Cooper

Vuit mesos després de ser elegit secretari general d'ERC en el congrés celebrat a Lleida, Colom ja no vol ni pensar en Joan Hortalà, el seu antecessor. Prefereix dedicar tots els esforços a trobar la manera de prendre-li els vots a Jordi Pujol.

"S'ha de reforçar la Llei de Normalització per dotar-la d'elements coercitius".

A vostè que sempre li han pre-ocupat els temes de normalització lingüística, ¿que li va semblar l'últim informe del Síndic de Greuges?

—Hi ha uns sectors que s'han mostrat impermeables a tot el procés normalitzador lingüístic, són les grans empreses estatals, Renfe, Ibèria, autopistes, Correus..., l'administració de Justícia, més la policia i l'exèrcit. L'exèrcit, per cas, es passa per l'engonal la Llei de Normalització Lingüística del nostre país. Jo m'he cansat d'enviar cartes als Jutjats d'Instrucció dient-los que no pensava acudir a cap convocatòria feta en castellà. Admeto les repercussions, però em trobo amb sentències de jutges que diuen que de cap de les maneres hi ha cap obligació de traduir al català i, a més, que troben inadmissible que es demani una cosa així.

El mateix president de la Generalitat s'ha lamentat alguna vegada en privat que en el 84 i el 85, a l'inici del procés de catalanització, algunes empreses estatals fessin més cas d'algunes accions de La Crida que d'una carta del president de la Generalitat o una recomanació de la Direcció General de Política Lingüística.

—El Síndic alerta i denuncia. ¿El Parlament què ha de fer?

—Ha d'instrumentalitzar sortides a les denúncies. Reaccionar. Ara el procés s'ha estancat i jo ja he dit a ses senyories que si no hi ha una acció institucional de reactivació a partir de la denúncia del Síndic, nosaltres tornarem a iniciar un procés d'accions directes no violentes. Si l'acció institucional no funciona hi ha una altra acció tan legítima com la institucional, la d'iniciativa popular, sempre que sigui amb mètodes pacífics i democràtics.

—¿Com la faria funcionar l'acció institucional?

—S'ha de reformar la Llei de Normalització per dotar-la d'elements coercitius, de manera que qualsevol

eurodiputats catalans, la Comissió ha aprovat un *rapport* que reconeix pràcticament només que el català és una llengua viva.

No dic que no sigui important que es reconegui que el català és una llengua mil·lenària, de gran tradició literària i d'ús més o menys habitual en el nostre país, però tot això no amaga el fet que aquest *rapport* no representa la voluntat dels Parlaments de Catalunya i de les Balears. Tots dos deien explícitament que el català sigui reconegut com a llengua oficial a les institucions comunitàries. El que hi ha hagut és un fracàs parlamentari dels eurodiputats catalans, sobretot dels ponents d'aquest *rapport*. Són els primers responsables d'un fracàs parlamentari que han volgut disfressar frívolament. I conscientment han volgut enredar els ciutadans de Catalunya.

—¿Què pensa fer davant d'aquesta situació?

—Mitjançant el grup Arc Iris treballarem per un doble objectiu, fer respectar la decisió unànime dels dos Parlaments i fer que allà on diu que el català és parlat al Principat de Catalunya i a les Illes Balears incloure-hi les altres regions de la nostra nació on hi és parlat.

—¿Com s'explica que vostè es quedi sol exigint aquest respecte?

—Perquè el que s'ha fet s'ha fet en nom del que és possible fer ara..., que si és un primer pas..., tots aquests arguments que a hores d'ara encara s'utilitzen. És una visió provinciana i estreta i ja seria hora que els catalans ens treiéssim del damunt el complex de petit país. Som un país esquarterat però amb més de deu milions d'habitants, més que Suïssa i Dinamarca. No podem anar per la vida dient que hem aconseguit això, però no piulem perquè sinó encara...

—¿No creu que moltes nacions europees sense estat s'haurien alegrat molt d'un avanç com aquest que vostè jutja insuficient?

—Segur que sí. Però això no treu que es

govern pugui fins i tot sancionar les empreses que passat un període prudencial de temps, ja a hores d'ara més que prudencial, per tots aquells que de bona voluntat no volen adaptar-se al que marca la mateixa llei. Aquestes propostes quan les portem al Parlament són les que provoquen un petit daltabaix. Han passat set anys d'aplicació de la Llei i veiem com molts sectors continuen encallats.

—L'aprovació fa poques setmanes d'un cert grau d'oficialitat del català a nivell de les institucions europees ha alegrat la majoria de les forces polítiques però no l'ha alegrat a vostè. ¿No creu que sigui un pas endavant en la normalització?

—No puc compartir aquesta alegria. Diria que més que una alegria és una frivoltat política. Amb el suport de tots els

tracti simplement d'un reconeixement folklòric-zador del català. No podem acontentar-nos només que ens diguin que som una llengua viva, això és una obvietat en el nostre cas. No cal que ens ho certifiquin des de Brussel·les. Ja és així..

Que ens diguin que es podrà parlar en català a les oficines de la Comunitat a Catalunya i a Balears..., ¡més faltaria! Que els textos bàsics de les Comunitats seran en català..., ¡segur que ja estan traduïts gràcies a la iniciativa privada! El que és important és entrar en el programa *Lingua...*, ¡d'acord! Però el català es mantindrà només si és llengua d'ús i de treball.

—*Vostè fa una lectura una mica diferent dels fets polítics de la que fan la majoria dels partits parlamentaris. ¿Li molesta quedar tan sovint fora dels grans blocs?*

—Al revés. Molesta els altres.

—*¿I com ho porta això de ser molest?*

—És important que almenys hi hagi un partit polític en el nostre país, a nivell de Parlament de Catalunya, que mantingui l'esglaó de l'ètica, per un cantó, l'esglaó de la dignitat de país i l'esglaó dels mínims nacionals. Això té els seus elements negatius. Els grans partits d'avui, que no vol dir que siguin grans demà, han arribat a un gran pacte d'estat fet d'esquena al projecte de reconstrucció nacional i els molesta moltíssim que hi hagi una veu parlamentària tan rigorosa que els digui que el que ells diuen no és cert, i que expliqui a la població, amb els pocs mitjans de què disposa, que estan intentant vendre'ls la moto. Davant d'aquest fet els grans reaccionen tancant-se en banda, creant grans blocs constitucionals, blocs monàrquics. Des de Convergència i Unió fins a Iniciativa per Catalunya, juntament amb tota la dreta, amb el PSOE i tot l'espanyolisme, fent un gran coixí de poder monàrquic.

Davant d'això ERC es troba sola, sola davant el perill, com Gary Cooper. I trenca l'aïllament en la mesura que connecta amb un segment de la població que s'adona que aquesta complicitat de poder l'ha enredat.

—*¿Quins objectius s'ha marcat com a Secretari General d'ERC, ara que ja porta vuit mesos en el càrrec?*

—Preparar les bases per ser l'alternativa político-nacional a Convergència i Unió. Encara falten uns anys per bastir una alternativa potent, però ens preparam per ser competitiu en la Catalunya de demà.

—*¿I mentrestant?*

—Responem i ens posicionem en tots els temes i proposem alternatives de govern noves. Per això no han pogut aïllar

Esquerra Republicana

Ens hem proposat fer d'ERC el partit que ha de defensar els interessos de les classes menys afavorides, de tots els sectors que van quedant al marge d'un model de creixement polític i econòmic cada vegada més pensat només per unes minories, que a més ho sacrifiquen tot en funció del seu estatus personal i dels seus interessos de sector.

—*Això està molt bé però no es pot fer en quatre dies...*

—Es un procés llarg però ens hem compromès a fer del partit que ja va governar Catalunya en la Democràcia Republicana el partit que torni a governar aquest país des d'una òptica progressista i clarament nacional, sense dubtes, encaixant Catalunya amb Europa al mateix nivell que els estats, a primer nivell.

Si algun dia les organitzacions que estem per l'autodeterminació del país obtenim el suport majoritari de la població, aquell dia el primer que farem és fer un acte de sobirania i negociar amb Espanya i amb el conjunt d'Europa el nostre encaix propi a Europa. És l'única possibilitat real que Catalunya compti.

—*¿No li semblen uns objectius molt alts per a uns resultats electorals que fins ara no ho han estat ni de bon tros tant alts? I quan la previsió és que en les pròximes eleccions els partits grans es mantinguin i els partits petits tinguin problemes, ¿com ho lliga tot això?*

—Les dinàmiques socials són només dinàmiques. Res està prefigurat. Portem deu anys d'una determinada estabilitat quant a formacions polítiques, amb alts i baixos, amb formacions majoritàries que han anat aguantant i amb formacions minoritàries cada vegada amb més problemes per sortir. Això pot variar.

—*¿Per on?*

—Convergència i Unió, per exemple, en el darrer any ha experimentat una forta crisi d'identitat com a projecte polític. Potser no en el conjunt del país però sí en determinades zones. Convergència i Unió ha entrat en un desgast molt fort d'acció de govern que li pot fer perdre la majoria absoluta. Al mateix temps molts ciutadans veuen esgotat el projecte de Convergència i Unió. Ja no és que l'Estatut estigui oscat, com es va dir en sessió solemne al Parlament de Catalunya l'endemà de la celebració dels deu anys d'Estatut, és que el Govern que governa aquest país, amb un Estatut oscat, té un projecte caduc.

¿Què ha donat de nou en els darrers mesos Convergència i Unió a Catalunya? Cap expectativa nacional. Encara pitjor, retallades. En el tema de l'autodeter-

minació, al president de la Generalitat només li faltava que cantés el gall la tercera vegada. Ha afirmat una i una altra vegada la voluntat de ser espanyols que ell, el seu govern i el seu partit tenen. Mai no havia estat tan explícit com fins ara. Em consta que ha refredat l'adhesió de molts ciutadans cap a aquest partit polític.

Convergència i Unió ha demostrat no tenir cap manera de resoldre el problema del finançament, més enllà de negociar amb el ministre de torn una part de l'IRPF, que ja veurem si la donaran i en quines condicions la donaran.

Molts ciutadans d'aquest país que havien votat i que potser encara votaran alguna vegada Convergència i Unió comencen a esquarterar la seva confiança política en aquest projecte.

—*¿No creu que si algú se n'ha d'aprofitar d'aquesta situació és el Partit Socialista?*

—Els socialistes s'han descarat molt en els últims anys, no només en el tema nacional, que ja no val la pena parlar-ne, sinó que s'han descarat quant a màquina de poder, de corrupció, sobretot la part espanyola. I els socialistes catalans amb una supeditació absoluta al macroorganisme espanyol, a on no hi entren ni en surten, ni tenen cap expectativa.

—*¿A les municipals vostè ja vol recollir el fruit d'aquest paisatge després de la batalla que ens ha dibuixat? ¿Sap que*

els sondejos no donen cap regidor d'ERC a Barcelona ciutat?

—Ja ho veurem. Estem a 4'5 per cent d'expectativa de vot a la ciutat de Barcelona i amb un 28 per cent que queda d'indecisos, o de desenganyats. La gran batalla per l'alcaldia de Barcelona serà entre dos noms, però nosaltres ens podem presentar com els independents de la ciutat de Barcelona, sense pactar amb cap dels grans, només al servei del ciutadà per fer avançar un model propi de ciutat que no és ni la mastodòntica Barcelona de Pasqual Maragall ni un no sabem què de la Barcelona de Convergència i Unió. I a nivell de Catalunya podem doblar o triplicar el nombre de càrrecs electes, perquè gent que havia estat amb Convergència, ara està amb nosaltres.

—Vostè està enderriat a erosionar Convergència i Unió...

—Esquerra Republicana va cedir graciosament més de cent mil vots a Convergència i Unió en l'època en què hi va haver l'acord parlamentari. Confio que captarem una part d'aquest vot que és nostre i no d'ells. Espero que molta gent que ha votat Convergència i Unió deserti i retorni al projecte que de fet sentia inicialment. Pretenem derrotar Convergència i Unió en tants pobles com puguem, perquè és derrotar la dreta i derrotar una opció falsament nacionalista. En la base de Convergència i Unió hi ha molts nacionalistes, de la mateixa manera

que n'hi ha en la base del Partit Socialista, que també n'hi ha..., potser quedaríem sorpresos..., però les direccions de l'una i de l'altre ara s'han tret les caretes. Sobretot la direcció de Convergència i Unió.

—¿Ara?

—El debat de l'autodeterminació ha tingut una vessant molt pedagògica, ha obligat Roca i Pujol a treure's la careta i a mostrar que darrera la bandera del nacionalisme, que molta gent suposava, hi ha purament i simple uns homes regionalistes, que només volen l'encaix de Catalunya a Espanya i la defensa dels seus propis interessos particulars o de clan. Una vegada desemmascarat això confio que molts ciutadans i ciutadanes de bona fe del país canviaran l'opció de vot.

—¿Ja és conscient que els atacs tan totals en política produeixen un efecte d'enfortiment de l'atacat en comptes de l'efecte de debilitament pretès? Sinó miri que va passar en les eleccions andaluses després de l'afer Guerra...

—Andalusia és molt diferent de Catalunya, és un país assistit econòmicament. En aquest moments a Andalusia s'està muntant una EXPO'92 en què a diferència de Catalunya els diners vénen directament de l'estat. I les vinculacions entre els pressupostos generals de l'estat i les inversions a Andalusia són brutals. Allí el sistema polític és una còpia assistida de l'aparell de l'estat i en viuen una part molt important d'andalusos, i hi ha aquests

"Ja seria hora que els catalans ens treiéssim del damunt el complex de país petit".

"En el tema de l'autodeterminació, al president de la Generalitat només li faltava que cantés el gall per tercera vegada".

resultats.

—¿Vostè no contempla la possibilitat que els que governen a Catalunya s'estiguin equivocant menys del que a vostè li agradaria que s'equivoquessin? ¿O potser és que simplement tenen més informació per saber cap a on han de tirar i vostè no en disposa de tanta?

—Un governant tendeix a calcular-ho molt tot, però de vegades s'equivoquen. Ja ha passat més d'un cop.

Pujol deu preveure la seva capacitat demostrada de liderat, que una mica l'ha situat per damunt del bé i del mal i li permet tots els luxes. Té una mena de butlla permanent. Però la dinàmica del mateix poder porta de vegades a aïllar-se el governant de les dinàmiques reals de l'altra gent.

Els governants populistes es basen en l'ambigüitat de la seva gestió, quan aquesta ambigüitat es desemmascara, per un cantó o per un altre, perds per vots. És l'inici d'una crisi política que jo la plantejo amb temps. És el rellevament a una dècada vista.

—¿Ja ha oblidat Hortalà, senyor Colom?

—Avui, a ERC, Hortalà és anècdota i el record d'un bienni negre en la història del partit feliçment superat. Com que és un mal record, ja no hi pensem mai.

Josep-M. Pasqual